

DOLENJSKE NOVICE

Izhajajo 10. in 25. vsacega meseca. Cena jim je s poštnino vred za celo leto naprej 2 K, za pol leta 1 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 2 K 50 h, za Ameriko pa 3 K. — Dopise sprejema urednik, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

Železnica Brežice-Novomesto. (Konec.)

Dopis dr. Hočevarja v „Slovenču“ z dne 23. aprila t. l. nam je le utrdil naše prepričanje, da zaradi tiste predkoncesije ni pretila nobena nevarnost za kraje Sv. Križ-Kostanjevica-St. Jernej, ker teh krajev niti dr. Hočevar niti kdo drugi ni mogel in hotel prezreti ali se jih ogniti na ljubo neznatnih vasic, in je ministerstvo samó pomotoma a brez slabega namena navedlo v predkoncesiji čisto druge kraje, na katere nihče niti mislil ni, in kateri tudi v prošnji za predkoncesijo niso bili imenovani. Čitajte dotični dopis g. drž. poslanca dr. Hočevarja v „Slovenču“, in uvideli bode, kako po krivici in po nepotrebnem se je njemu očitalo, da je hotel prezreti tako važne občine svojega volilnega okraja, in kako se je vso to zadevo pretiravalo in zasukavalo. Pa naj bo, kar je bilo. Mi dobro vemo, da ima naš drž. poslanec vsaj toliko smisla za naše gospodarske zadeve in toliko ozira na naše kraje kakor g. Bučar, in da bi on bil pošteno in vneto delal tudi brez uprizorjenega razburjenja za progo, kakor sodi po potrebah okraja in željah ljudstva in ne po slučajni črti v brezpomembni predkoncesiji. Sicer pa je to železniško zadevo prevzel novi okrajni železniški odbor za progo Brežice-Novomesto.

Le domišljija g. Bučarja je, ko trdi, da smo imeli s svojim člankom „prozorni namen, prikriti blamažo gotovih ljudi na shodu in pred njim“. Mi smo hoteli s svojim člankom le to pribiti, da se je brez povoda in potrebe pretiravalo vso zadevo. Vsak razsoden človek pa nam bo pritrdil, da je tisto razburjevanje imelo obenem tudi politično obiležje.

Nam bo le prav, če bo g. Bučar smatral to železniško prasanje res strogo gospodarskim in če bo zanj nepristransko delal. Žal nam je samó, da je še daleč tisti trenutek, ko se bomo mogli z železnico voziti od Novega mesta preko St. Jerneja in Kostanjevice do Brežic, in naj se v ta namen še tako trudijo gg. Bučar, dr. Hočevar in vsi gg. odborniki železniškega okrajnega odbora krško-brežiškega. Glavnega, kar je za železnico potreba, t. j. denarja, manjka državi. Mi zaupamo okrajnemu železničnemu odboru, da bo vse storil v pospeševanje nameravane proge. Gotovo je pa, da posamezniki tudi pri tej progi, kakor je bilo pri belokranjski železnici, ne bodo zadovoljni, ker vsem lokalnim razmeram pač ni mogoče ustreči. Menimo pa, da bomo vsi Dolenjci zvesto sodelovali, da se doseže transversalka, ki bode vezala poglavitne točke in jim odprla pot tako proti morju, kakor proti središču naše države. In to smer bodo tudi „Dol. Novice“ vedno imele pred očmi, ker jim je geslo: razvoj naše Dolenjske.

Slovanskima blagovestnikoma slava!

I.

Deveti vek je znamenit mejnik v zgodovini Slovenov. Tedaj so se bili razni slovanski rodovi že ustanovili na svojih novih sedežih in po raznih deželah osnovali tudi samostojne države, ki so se lepo razcvitale.

Tudi Slovenci so imeli dve skoro samostojni vojvodini, v katerih so si vravnali državne zadeve v duhu svojega narodnega značaja. To sta bili kneževini Karantanija ali Gorotan (Koroško) — kateri je tedaj obsegal od vzhodnih Tirolov čez tursko gorovje do Nižje Avstrije vso sedanjo Štajersko noter do ogrske meje in vse pokrajine ob Savi — in koroška sosedna Panonija na vzhodu do Donave in doli do Save.

Slovenci v tej dobi še niso bili do cela pokristjanjeni. Glavni vzrok, da se je poganstvo mej njimi dokaj dolgo ohranilo, so bili oni nemški misijonarji, ki niso znali — ali ne vsaj zadostno — slovenskega jezika, s katerim bi bili segli do srca

mehkemu in sprejemljivemu Slovincu. A tu je previdnost Božja segla vmes in Slovenom prižgala novo luč kot kažipot h krščanski nravi in prosveti.

Moravski knez Rastislav zaprosi pri cesarju Mihaelu III. v Carigradu takih verovestnikov, ki bi mogli njegovim podložnikom oznanovati verske resnice v slovenskem jeziku. Za veliko nalogo iti med Slovane širit krščanstvo sta izbrana uzorna svečenika Konstantin (Ciril) in Metod, ki sta že v svojem rojstnem mestu Solunu dobro znala slovenski jezik. Sprejela sta tak častni poziv ter se podala v severne kraje, kamor sta dospela v Moravsko l. 863.

Duhovnika Ciril in Metod sta spoznala, kaj je pred vsem treba temu narodu, ki ni imel dosedaj ne pravih učencikov ne knjig. Modrijan Konstantin izmisli slovanskemu jeziku primerne črke, nazvane azbuko ali glagolico. S tem položi temelj slovanski pismenosti. Poprej Slovani niso imeli v domačem jeziku pisanih knjig, rabili so le neke črte in reze, s katerimi so zaznamovali posamne glasove. Ker sta blagovestnika potrebovala pri verskem pouku sv. knjig, za to sta poslovenila najpotrebnejše oddelke sv. pisma. Zbirala sta krog sebe učence ter jih učila čitanja in pisanja.

Videla sta, da bosta pridobila slovenska srca posebno s tem, če jim tudi službo božjo opravljata v domačem jeziku. Za to sta predstavila tudi potrebne obredne knjige. Tako sta brata Ciril in Metod prava ustanovitelja narodne šole in narodne cerkve.

Knez Rastislav je sprevidel, da mu je le tako mogoče dospeti do popolne samostojnosti in neodvisnosti od frankovske nadoblasti, ako se njegova dežela tudi v cerkvenem obziru samostojno uravnava ter se tako odtegne uplivu nemških škofov in njihovih misijonarjev. To željo sporoči Rastislav rimskemu papežu, ki vsled tega pokliče brata v Rim.

Na tem potu sta l. 867 dospela h knezu Kocelu, kateri je gospodoval v Blatogradu čez panonske Slovence. Knez je s svojim ljudstvom radostno sprejel nova blagovestnika, katera sta si kmalo osvojila srca mnogoterih učencev. Teh sta vzela tudi 50 seboj v Rim, da bi bili ondi posvečeni za mašnike ter pooblašeni za oznanovalec sv. evangelija mej svojimi rojaki. Papež Hadrijan II. radostno sprejme blagovestnika, odobri njihuno delovanje ter potrdi slovenske knjige položivši jih na oltar v cerkvi Marije pri jaslicah. Papež brata posveti v škofa, učence v mašnike. Dovolí pa tudi, da smejo službo Božjo opravljati v slovenskem jeziku — morda tudi iz tega razloga, ker se je uprav tedaj pojavil razkol v Carigradu, da bi se slovenski narod ne zapletel v razkol, kakor so se bili zanj odločili spreobrnjeni Bolgari.

Žal, da je Ciril v Rimu zbolel in umrl 14. febr. 869. Pred smrtjo priporoči bratu skrb za preljube slovenske rodove. — Mej tem knez Kocel zopet zaprosi papeža, naj pošlje Metoda podučevat njegovo ljudstvo. Tako postane Panonija središče Metodove delavnosti — ko je divjala na Moravi vojska s sovražnimi Nemci.

Slovenski knezi še enkrat zaprosijo papeža, da se naj po njih deželah osnuje samostojna cerkvena pokrajina. Zato se škof Metod zopet poda v Rim, kjer papež obnovi nekdanjo panonsko škofijo sv. Andronika in Metoda povzdigne za nadškofa Panonije in Morave ter ga tako odtegne oblasti solnograškega nadškofa. A ta je s svojimi podložnimi škofi hotel zaprečiti celo papeževo naredbo, kakor bi Hadrijan kratil solnograške pravice. Ali papež mu pojasni, da rimska cerkev ne more zgubiti svoje pravice do nekdanje škofije panonske, vojskine homatije in državne razdelitve jih ne odzamejo — v miru in povoljnejših razmerah

zopet ožive sv. cerkvi. — Nemški škofje so pod pretvezo cerkvene zbornice zvalili Metoda k sebi, ga zaprli ter kruto z njim ravnali. Bil je v ječi skoro 3 leta.

Ko papež Ivan VIII. to izve, se nemudoma potegne za nedolžnega Metoda. Papežev poslanec ga je rešil ter ga z Bavarskega spremil h knezu Svetopolku na Moravsko — pozneje v Panonijo h Kocelu. A tožbe z nemške strani zoper Metoda — celo radi krivoverstva — niso nehale. Na Svetopolkovem dvoru je imel Metod zelo zvitega nasprotnika, nekega Vihinga, katerega je nemška stranka s posredovanjem Svetopolkovim spravila na škofijsko stolico v Nitri. Ta je vedno roval zoper Metoda in njegovo apostolsko delovanje. — Da bi se vse sporne zadeve rešile po cerkvenih zakonih, pokliče Ivan VIII. tožitelja in toženca v Rim. Sijajno se opraviči nadškof Metod — papež dà l. 880 spričevanje resnici: potrdi naredbe Metodove, pohvali slovenske knjige in dovoli službo Božjo opravljati v slovenskem jeziku. S takim pismom papeževim se vrne Metod na Moravsko k Svetopolku. A Vihing boječ se, da Svetopolk izve resnico iz papeževga pisma, seže k laži ter podtakne izmišljeno papeževo pismo, da je namreč Metod spoznan za krivoverca. Knez sedaj ne ve, pri čem je; žal, da je bolj verjel klevetniku Vihingu nego svojemu nadškofu, kateremu v obče ni bil naklonjen, ker ga je ta svaril radi razuzdanega življenja.

Vsled vsestranskega napora so Metodu opešale moči; dne 6. aprila 885 je zatislil svoje oči ter bil pokopan v cerkvi Marijini na Velegradu.

Gospodarstvo.

Deželne postaje za rejo plemenskih mrjascev in prasičev na Dolenjskem.

Za povzdigo naše prasičjereje se je napravil letos prav važen korak. Deželni odbor je ustanovil prve postaje za rejo mrjascev in za rejo plemenih svinj. S temi postajami hoče deželni odbor vzgajati dobro prasičje pleme in preskrbovati z njim posamezne kraje in občine. Na ta način se ima povzdigniti reja mrjascev kakor sploh reja plemenih svinj.

Znano nam je, da trpi marsikod vsa prasičjareja zaradi tega, ker manjka potrebnih mrjascev. Posamezni gospodarji se pri najboljši volji ne morejo poprijeti domače reje, t. j. reje plemenih svinj, iz enostavnega vzroka, ker jim manjka plemenjakov. To vidimo malo proč od Novega mesta proti Žužemberku in naprej. Belokranjci bi tudi lahko imeli najboljšo domačo rejo, ko bi se poprijeli reje plemenih svinj in ako bi skrbeli za potrebne mrjasce. Na tisoče bi lahko spravili vsako leto za domači prirejek. Ali tako so še zmeraj navezani na vnanje prasiče. Belokranjci kupujejo mlade prasiče od drugod in le predobro nam je znano, koliko je že trpela ondotna reja vsled nesrečne prasičje kuge, ki se je vsled tihotapstva zanesla s prasiči iz sosedne Hrvatske. Reja nakupljenih prasov je seveda najbolj priprosta in, ako se dobe prasiči po ceni, tudi ugodna, toda pri taki reji je vsak pravi napredek izključen ne glede na to, da izpostavljamo s takim nakupovanjem svoje svinjake neprestano nevarnosti prasičje kuge. Zato pa velja tudi za Belokranjce, da se poprimejo domače reje in da se postavijo na svoje noge.

Ker se reja plemenih svinj v obče bolj izplača kakor pitanje svinj, zato naj bi se spričo ugodne trgovine tudi drugi pripravniki kraji po Dolenjskem poprijeli reje plemenih svinj. Po krajih, kjer je taka reja že od nekdaj vpeljana, kakor n. pr. po spodnjem Dolenjskem, tam naj bi se ustanovljale živinorejske zadruge, ki bi skrbele za zboljšanje plemena, po drugih krajih pa za to, da se sploh vpelje reja pripravnih mrjascev in da se na ta način pospešuje domača reja.

Za sedaj sta se na Dolenjskem ustanovili dve deželni postaji za rejo plemenskih prasičev in sicer ena na kmetijski šoli na Grmu in druga pri I. Košaku v Mirni peči. Na kmetijski šoli na Grmu je postaja, kjer se ima vzgajati požlahtnjeno dolgoouho pleme iz znane Hoeschove reje na Nemškem. To pleme se odlikuje po tem, da je raščno, veliko in zelo utrjeno. Svinje so krotke in dobre doživke. Šola ima sedaj 1 mrjasca in 4 plemene svinje. Kar se bo po teh prasičih priredilo, se ima oddajati naprej za pleme, predvsem za napravo novih deželnih postaj za rejo mrjascev in plemenih svinj. Praseta se bodo oddajala v starosti 8 do 12 tednov in po ceni, ki jo določi deželni odbor. Šola bo v kratkem lahko oddala 8 mrjaščekov in 5 svinjic. Opozarjamo na to vse tiste gospodarje, ki želijo dobiti lepe in dobre plemene živali za ustanovitev postaj za mrjasce in plemene svinje in jih pozivljemo, da se obrnejo s prošnjo na deželni odbor. Pravico do teh živali imajo tam, kjer so živinorejske zadruge, pred vsem te zadruge, potem pa občine. Zato je potrebno, da se gospodarji prigrasijo za dobavo mrjaščekov in svinjic potom dotične zadruge ali pa občine. Živali se bodo oddajale dalje pred vsem v kraje, kjer je pomanjkanje mrjascev in dobrih plemenih svinj in takim gospodarjem, ki imajo pripravne svinjake in okrog svinjaka potrebno tekalishče in potrebno pašo, da se prasiči lahko zadostno pregibljejo in pasejo. Kdor bi tega ne imel, a želi pri svinjaku napraviti, kar je potrebno za uspešno rejo, naj poprosi deželni odbor za primerno podporo.

—r—

Gospodinjski tečaji na Dolenjskem.

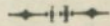
Pomen dobre gospodinje za napredek našega kmetijstva se bolj in bolj uvideva. Dobra gospodinja podpira tri vogale pri hiši, dočim jih slaba gospodinja ravnotoliko podira. To je stara prislovica, ki velja posebno v naših razmerah. Naša gospodinja je vprežena celi dan. Ona nima samo polne roke dela doma v hiši, ampak tudi zunaj nje, pri perutnini, pri prasičih, pri molzni govedu in zunaj na polju. Povsod jo delo čaka, tako da še ob praznikih in nedeljah nima potrebnega počitka.

Pri tako važnih nalogah, kakor jih ima kmetijska gospodinja, je pa treba, da je dosti razumna in za svoj poklic dobro pripravljena, slično kakor so drugi stanovi. Kajti le v tem slučaju je pričakovati več uspeha in več sreče v gospodarstvu. Čim dalje bolj se uvideva zaraditega na merodajnih mestih, da nudi ljudstvu šola pri sedanjih svoji uredbi premalo poduka za praktične potrebe naših kmetijskih gospodinj. Ustanovljati so začeli zaraditega gospodinjske šole in gospodinjske tečaje, v katerih se kmetijska dekleta kolikor mogoče praktično poučujejo v vseh tistih predmetih, ki so potrebni za kmetijsko gospodinjstvo. Na Kranjskem imamo sedaj že tri take gospodinjske šole in sicer v Marjanišču v Ljubljani, na Vrhniki in v Repnjah. Vse te šole so dobro obiskovane.

Tudi na Dolenjskem potrebujemo take šole, ki bi pripravljale kmetijska dekleta za praktični poklic in jih vežbale v hišnem in kmetijskem gospodinjstvu. Ta šola bi se morala ozirati v prvi vrsti na potrebe naših dolenjskih gospodinj in bi morala biti tako urejena, da bi jo lahko obiskovala naša kmetijska dekleta iz bližnje in daljne okolice. Najbolj bi kazalo, da bi se vršila na šoli dva tečaja, zimski in letni tečaj. V zimskem tečaju bi se dekleta učila hišnega gospodinjstva, v letnem tečaju, ki bi trajal eno celo leto, pa hišnega in kmetijskega gospodinjstva.

Kakor razmere kažejo, utegnemo dobiti take gospodinske tečaje v zavodu šolskih sester v Šmihelu pri Novem mestu, kateri zavod je danes že znan po celi deželi. Morda nam bo mogoče že v kratkem kaj več o tem poročati. Na vsak način pa opozarjamo že danes naše gospodinje in gospodarje na potrebo take šole in jim že danes toplo priporočamo, da skrbе za dobro izobrazbo deklet, ki so namenjene, da prevzemo doma ali drugje hišno gospodinjstvo. Bolje je, da take hčere pošiljamo v gospodinske tečaje, kjer se pripravljajo za svoj poklic kakor pa v druge in višje šole, kjer se odvadijo in odpujajo potrebam praktičnega in kmetskega življenja.

—r—

Politični pregled.

Državni zbor obravnava zadnje dneve proračun. Slovenski poslanci so v govorih pojasnivali potrebe in zahteve slovenskega ljudstva. Poslanec Grafenauer je po pravici šibal krivični vladni sistem na Koroškem. Dr. Benkovič je v izbornem govoru razložil zahteve slovenskega Štajerja, omenjal tudi korist transverzalne železnice. Poslanec Povše je strokovnjaško opisal kmetijske potrebe. — Poslanec Roškar je govoril zoper vinski davek. Proračun bo ta teden odobren, ker provizorij traja samo do konca junija.

A ves položaj se zdaj suče okrog italijanske visoke šole. Tu pa so zopet Jugoslovani v ospredju. Vlada bi rada vstregla Italijanom ter tako poplačala njihove glasove za vladno večino. Jugoslovani pa stoje na prvotnem stališču. Oni dovolijo Lahom njih visoko šolo na laškem ozemlju, nikakor pa ne v Trstu — a ob enem zahtevajo ustanovitev slovenskega vseučilišča v Ljubljani. Ker so nekateri slovenski liberalci spletkarili, zahteval je „Slovenski klub“ jasnosti v visokošolski zadevi. Zato je pozval „Savez južnih Slavena“ k seji. Osnova se je „Jugoslovanski vseučiliški klub“. Kar ta sklene, morajo držati vsi jugoslovanski poslanci. Ta klub predloži slovenske in hrvatske zahteve v taki obliki „Slovanski Jednoti“, da jih bodo lahko sprejeli Čehi in drugi Slovani. Jednota se bo o tem posvetovala ter bo skupno glasovala za naše zahteve, kar je že tudi sklenila. — „Poljski klub“ je ogorčen nad vlado, ker ne drži obljub radi vodnih zgradb v Galiciji.

Ogrski državni zbor otvori cesar s prestolnim govorom. Opozicijske stranke leta 1848 niti nočejo iti v kraljevski grad k otvoritvi zahtevajoč, da mora kralj priti v zbornico. — Hrvatski delegatje so v sredo dospeli v Budimpešto; oni bodo podpirali vladno stranko. — Cesarja so ob prihodu v Budimpešto v četrtek slovesno sprejeli, zvečer je pri serenadi pelo do 2000 pevcev iz raznih društev.

Bosenski deželni zbor je bil 15. junija slovesno odprt. Cesar je imenoval Turka Ali Beg Firdusa predsednikom, Srba Vojislava Sola in Hrvata dr. Mandića podpredsednikoma. Da ne bo šlo vse gladko, kakor meni bosenska vlada, kažejo razna dejstva. Podpredsednik je ukazal ozališati zbornico s srbskimi in hrvatskimi zastavami, vlada je hotela imeti ogrsko in avstrijsko; zato ni bilo slednjic nobene. Podpredsednika dr. Mandića podpirajo poslanci. — Ob povratku od otvoritve zbora je visokolec Žerajič petkrat streljal na deželnega šefa generala Varesanina, a ga k sreči ni zadel. Na to je samega sebe ustrelil. Listi poročajo, da je bil atentat namenjen cesarju ob njegovem obisku Herceg-Bosne. Niti zarote segajo daleč — proti Belgradu in nihilistovskemu odboru v Parizu. — Deželni proračun znaša 74.297.712 K troškov in malo več pokritja, da je prebitka še 24.697 K. — Poslanci hrvatske stranke se spojijo v skupen klub. Hrvatje so na velikem shodu protestirali proti zapostavljanju ob cesarjevem obisku, ker jih vlada preveč prezira. Vladna politika uganja nekako mohamedansko-srbsko politiko, odriva Hrvate, čez vse pa razteza mažarski plašč. Ogrska hoče sploh raztegniti svoj vpliv čez ves Balkan.

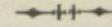
Sv. oče Pij X. je razposlal okrožnico o sv. Karolu Boromeju, v kateri omenja tudi reformatorje 16. veka, ki so z zmotami, razuzdanostjo in nenravnostjo povzročili toliko gorje narodu. Ves luteranski Izrael je vsled tega po koncu. V nemškem drž. zboru so zahtevali, da naj njih poslanik pri Vatikanu intervenira, da mora papežev tajnik odstopiti itd. A papeževe okrožnice so zgolj notranja cerkvena zadeva. Poleg tega se je

pa papež milejši izrazil o protestantih nego Luter sam. Vsa gonja bo le poraz luteranov.

Srbsko ministrstvo je predložilo skupščini račun o troških povodom bosenske aneksije. Da ne bo zopet razburjenja tudi v naši monarhiji, se bo to obravnavalo le v tajni seji. Kaj pomaga to, ko so splavali po Bosni in Drini tudi stoteri naši milijoni . . .

O boleznih nemškega cesarja in španskega kralja poročajo listi. Menda ne bo tako hudo, ker nemški cesar se je pred par dnevi odpeljal v Hamburg in Kiel. — Za nemško armado zvišajo troške na 50 milijonov mark. Na Nemškem, kakor tudi po drugih deželah so silne povodnji.

Na Kitajskem se kuha revolucija, katere ost je obrnena proti cesarski dinastiji. A tudi Evropejci niso brez skrbi.

Zabavi in pouku.

Potovanje v sv. deželo.

Sp. dr. J. Marinko.

Palestina.

(Dalje.)

Tako sem popotoval jaz v sv. deželo. Šel sem namreč najprej v Sirijo pod Libanonom, dalje čez to visoko goro v Damask, nazaj v Bajrut, potem po morju v Hajfo pod Karmelom, si ogledal Galilejo, kjer je naš Gospod največ časa živel in deloval, od tod pa zopet v Hajfo, pa po morju v južno Judejo.

Ker bodo naši božjepotniki hodili semkaj krajšo pot, hočem vsaj za sedaj velik del svojega potovanja preskočiti ter začeti tam, kjer bodo ti stopili na kopno.

Ladija jih bo vozila severno ob Kreti ali Kandiji, potem se bodo zavili vzhodno ob tem otoku kar naravnost v Palestino pred mesto Jaf, odkoder vozi železnica v Jeruzalem.

Preden pa popisujem dalje svojo pot, spregovorim nekoliko o sv. deželi sploh.

Sv. dežela ali Palestina je tisti srečni kraj naše zemlje, kjer je naš Gospod in Izveličar živel, trpel in umrl, da odreši rod človeški. Komu, če še zasluži ime kristijan, ne bi bila ta dežela ljuba in draga? Kdo ne bi želel stopiti na ta sveta tla? Leži pa sv. dežela v zahodnem delu velike Azije, meji skoraj na Afriko ter pozdravlja morje, ki se razteza med Azijo, Afriko in Evropo, tako je nekako na sredi med temi deli sveta. Vremenske razmere (klima) so v njej precej drugačne kakor pri nas, kajti tu poznajo samo dva letna časa — zimo in leto. Zima se začne z mesecem oktobrom in traja blizu do maja. Ne misli pa na sneg in mraz, ko čuješ besedo zima, kajti doli pada po zimi le dež in sicer zlasti decembra in januarja v velikih množinah; nasproti pa po leti — od maja do oktobra — ni nobene kaplje od zgoraj. V tem času se razven večih rastlin vse posuši, ker neprenehoma sije vroče sonce z jasnega neba. Studenci, kojih je v goli deželi vže sicer malo, večinoma usahnejo: ljudje rabijo edino le vodo, ki so jo po zimi v vodnjake nalovili. Brez teh bi žeje vse poginilo.

Dežela je po večem gorata. Deli jo v dva dela reka Jordan, ki teče od severa proti jugu v mrtvo morje. Nižave so ob Jordanu, ob sredozemskem morju in pa na severu v Galileji, ki se imenuje akonska in jezrahelska ter se razteza od morja med goro Karmel in mestom Ako do Jordana. Prvi dve sta ozki, ta pa precej velika. Nekdaj je bila ta „obljubljena“ dežela jako rodovitna. Sv. pismo pravi, da se po njej cedi „mleko in med“. Dandanes so nižave še rodovitne — kjer so obdelane — po gorah pa je največ po krivdi lenih Turkov, ki že nad 800 let gospodujejo tem krajem, podobna v vsem našemu kamnitemu krasu, kjer zagledaš le med skalami rodovitno prst. Nižava — posebno še jezrahelska planjava rodi bogato žito, gorovje pa različne sadeže, zlasti žlahtno vinsko trto, ki daje mnogo sladkega in jako močnega vina.

Dolenjci se bote čudili, ako Vam povem, da obdelovanje trte tam ne stane dosti več nego pri nas pridelovanje hrušk ali jabolk. Palestinčan trto vsadi, spomladi obreže, potem pa jo prepusti božji oskrbi, dokler ne pride začetkom septembra gospodar, da jej pobere sladko grozdje. Ni treba koliti, ne privezovati, ne okopavati, škropiti ali žvepljati — čemu pač? — Trta se vije po tleh, rodi in zori najslajše grozde v prahu. Ker ni namreč nobenega dežja celih pet mesecev, pogine plevel in ker ni vlage, tudi gniloba nima prostora. Ko bi tamošnji kmet moral skrbeti za leseno kolje, bi raje pustil trte in vinograd, kolje bi ga namreč

stalo več, nego bi dobil za vino v najboljši letini; ker količev nima v goli deželi, bi jih moral preskrbeti z groznimi troški iz tujih evropskih krajev.

Domačini goje razven žita in sadja tudi precej živine: ovac, oslov, konj, kamel in tudi goved, ki so večinoma prav majhna. Ovca in goved zahtevata malo střežbe. Hlevov orijentalci zanje ne poznajo; žival je noč in dan pod milim nebom ter si išče sama hrane kakor ve in zna. Po zimi, ko je vse zeleno, se jej godi dobro, da se lepo odebeli — ali po letu, ko dobi le suhih bilk in grmičja, jej dostikrat pajek prede po črevih. Tovorna in vožnja živina, osli in konji, pa dobivajo navadno razrezano ječmenovo slamo z zrnjem vred, ker našega sena tudi Palestinčan ne pozna in kose nima.

Ob letnem času je sploh vročina precej huda in po zimi ni posebnega mraza. Na visocih krajih, kakor v Jeruzalemu, ali Betlehemu, ki sta nekako 800m nad morjem, vročina nikoli ni neznosna, pač pa so povsodi noči rade jako hladne, kar povzroča zjutraj precej močno roso, ki o suhem času nekoliko dež nadomešča.

(Dalje pride.)

Dopisi.

Prečina. (Posvečenje nove župne cerkve.) Po dogovoru so prišli prevz. g. knezoškof dne 11. junija popoldne s kolodvora v Prečino. Poprejšnji piš z nalivom je nekoliko omejil časten sprejem, vendar smo šli nadpastirju naproti, nekteri na kolodvor, drugi možje so jih počakali v Bršlinu. Šolska mladež z učiteljstvom jih je pozdravila na okrajni cesti pri novi šoli. Od tod smo jih peš spremili v staro cerkev ter prejeli sv. blagoslov. V nedeljo so spovedovali ter imeli ob 10. uri božjo službo in se poslovili od stare cerkve. Za slovo bila je prenapolnjena! V pondeljek na dan sv. Antona so se zbrali k posvečevanju: mil. gosp. prošt dr. Elbert s tremi gg. kanoniki, večina dekanijske duhovščine in trije bivši gg. kapelani: Krumpestar, Indof, Mensinger, sedaj župniki. Vse duhovščine je bilo okrog 30. — Izmed svetnih gg. imenujemo: visokorod. g. knežji nadlogar v Soteski Pavel Zhuber pl. Okrog, stavbenik R. Treo je prejšnji dan prišel, stavb. podjetnik Spacapan-Stepančič, g. župan Fr. Vintar s svetovalci in odborniki, ključarji farne cerkve in podružnic, rodbina pl. Langer. Mnogobrojno je bilo občinstvo iz domače in sosednjih far, mej njimi 180 birmancev s svojimi botri. — Nekteri povabljenih so se opravičili kakor preblag. g. dr. Anton Pilshofer, c. k. okr. glavar postojniški. — Prav žal nam je bilo za domačega c. kr. okr. glavarja g. barona Rechbach, ki je na ženitovanjskem potovanju.

Dobri župljani so kar tekmovali med seboj, da se ta dan bolj proslavi. V dokaz navedemo 300 mlajev in 10 slavolokov s primernimi napisi: prevzvišenim gostom, fari, častilcem sv. Antona v slavo! Ob 8. uri začelo se je sv. opravilo v stari cerkvi pred svetinjami in nadaljevalo ob novi cerkvi. — Ta obred je tako skrivnosten, obširen, veličasten, da ga v malem dopisu v najmanjših potezah ne morem podati. — Prenesli smo v procesiji ostanke mučencev sv. Krisogona, sv. Hermeta in Fortunata iz stare cerkve pred novo. Tu so škof imeli pomembno pridigo in razlagali obred posvečenja. K sklepu smo v slovesni procesiji še prenesli sv. Reš. Telo v novo cerkev med molitvijo s slovesnim zvonjenjem in pokanjem topčev. Prostorna nova cerkev se je napolnila pobožnega ljudstva do zadnjega kotiča, ki je prisostvovalo sv. maši prevz. g. knezoškofa ob častni asistenciji 32 mašnikov. Med njo se je razlegalo raz kora veličastno vbrano petje, ki je povzdigovalo duše k večnemu Bogu. Tiha, mirna, prijazna Prečna! takega slavlja še nisi doživela! In ti zala mlada naša mati, danes te smem po pravici primerjati škofovi katedrali, kajti danes so v tebi: škof, prošt, kanoniki, župniki, kapelani, kleriki v lepem vencu okrog svojega nadpastirja! O krasota nebeskega kraljestva v večnosti! kaka si! ko je že tvoja predpoda na zemlji tako sijajna! Tudi možem rosile so se oči srčnega veselja!

Jedne skrivnosti, cenjeni braveci in čitateljice, danes ne morem več prikrivati! Med sv. mašo pri povzdigovanju so me premagale solze! Da jih prikrijem, sramežljivo pobesil sem glavo. Kaj je vendar bilo? Spominjal sem se zadnjega majnika l. 1907. Istega leta bral sem šmarnice „o lurdskem b. potu“, o Bernardki, o župniku Peyramalu, kako je zidal novo cerkev v Lurdu, ki jo je posvetil tarbski škof. In ravno zadnji dan šmarnic sem bral o posvečenju cerkve in o veličastni procesiji z Najsvetejšim. Pa pri tem krasnem sprevodu ni bilo Bernardke, pa tudi ne župnika Peyramala, ki je cerkev zidal! — Revica Bernardka je že

morala davno pred v bolnico! Župnik Peyramal pa je ležal v svoji sobi na smrtni postelji! Da bi videl veličastno procesijo, se je skušal skloniti, a revček je omahnil vsled slabosti! Tako je opešal, da ga tudi drugi niso smeli dvigniti! Ko sem tole bral, pa mi šepne glas v srcu: S teboj bo tudi tako! Cerkev zidaš, pa pri njenem posvečevanju te ne bo! To srčno bol sem nosil zaprto v sebi 3 leta, pa delal za cerkev in farane navduševal v nadi in pa v vednem strahu, ali jo dovršim ali ne! Pogostokrat me straši misel, da ne včakam več prihodnega majnika! Zgradba se je dvigala srečno kviško, v letih 1907 in 1908 smo jo dozdali. A dne 26. svečana 1909 me vsled napora, truda in skrbi, pa tudi vsled b. volje vrže smrtna bolezen na mrtvaško posteljo! Zdaj, si mislim, je prišla tista ura! in moja slutnja se vresniči! V 3 dneh sem prišel na rob življenja: Poklicali so mi zdravnika; ta spozna nevarnost, dvomi, da bi še preživel noč! Hitro odredi kot večšak zdravila, ravnanje in tudi zadnje sv. zakramente. Pobožni farani pa molijo zame v farni cerkvi in podružnicah prav goreče! In zdravniško pomoč je Bog blagoslovil na priprošnjo sv. Antona! Prebil sem noč in zjutraj mi je odleglo. Obrnil sem trudno glavo proti nebu in vzdihnil tiho: O Bog! kako si dober! — In zdaj v novi cerkvi, ko so škof po spremenjeni povzdignili presv. R. Telo in Kri, sem se spominjal 30. maja leta 1907 in 2. sušca l. 1909 — solze so me polile — in tiho zdihnil: O Bog! kako si dober! Milost si mi dal, da sem bil navzoč pri posvečenju, pa še imenitno čast sem imel, nositi pri procesiji svetinje mučencev, celó to srečo, da sem podal presveto Rešnje Telo v roke škofu za procesijo!

Po sv. maši je bilo darovanje za novo farno cerkev, ki je trajalo dolgo časa in zneslo 417 kron. Bog povrni stotero! Na to so škof podelili zakrament sv. birme 180 birmancem. Ti bodo imeli lep spomin na sv. posvečenje cerkve in sv. birmo!

V župnišču se je zbralo 50 gostov k obedu. — Mil g. prošt je imenom vse duhovščine kaj lepo god voščil gosp. knezoškofu. Jaz pa sem se jim srčno zahvaljeval za orjaško delo posvečenja nove cerkve in dobrohotno podelitev zakramenta sv. birme. Tudi cerkvenemu patronu sem vnovič izrazil svojo zahvalo za naklonjenost, kakor tudi duhovnikom, svetni oblasti, faranom in drugim po vrsti. Radi temote vsled hudournega vremena smo prižgali elektriko ter pokazali, da tudi v Prečini napredujemo. — Zvečer smo spremili Prevzvišenega na kolodvor in hvaležno voščili srečno pot!

Ant. Šmidovnik.

Šmihel. — Ustanovitev „Slovenske Straže“ za novomeški okraj. V nedeljo 3. julija se ustanovi v Šmihelu okrajna podružnica „Slovenske Straže“ za novomeško okolico. Ustanovni shod se vrši v Šmihelu v dvorani ob 8. uri zjutraj. Vsi somišljeniki, udeležite se obilno! — Isti dan ob 7. uri se vrši v šmihelski dvorani političen shod, na katerem poroča gosp. prof. Jarc. Tega shoda se posebno udeležite kmetje, ker bo ob enem razgovor o ustanovitvi živinorejske zadruga za našo okolico. — Isti dan popoldne ob 3. se vrši v dvorani igra v korist „Slovenske Straže“. Igro priredita društvi „Rokodelski pomočniki“ in „Ljudska knjižnica“. Na vsporedu je: petje, nova Sardenkova igra „Slovanska apostola“ in srečolov. — Prvo sveto obhajilo v Šmihelu bo na dan sv. Petra in Pavla. Prvoobhajancev bo krog 100.

Šmarjeta. — Tukajšnja fara nas uči, kaj stori zastopnost med duhovniki in ljudstvom, kaj premore pametna požrtvovalnost dobrih farmanov! Lepo sporazumno so se pomenili, pa so stari stolp in del prejšnje cerkve podrli, ne da bi bilo ljudem prej ali slej treba plačevati pri davkih. Kar po vaseh so se vrstili pešci in vozniki. Istotako so kopali temelj in odvažali dotični material. In kakšno vnemo kaže to ljudstvo — izjem je malo — pri zgradbi novega zidovja! Pridno zvažajo razno gradivo, tako da delavcem ničesar ne manjka. Zato se pa zid čudovito urno dviga pod spretnimi rokami vrlih Spacapanovih zidarjev; ponekod so namreč že tri metre nad tlakom. Binkoštni pondeljek dopoldne so položili temeljni kamen, katerega je slovesno blagoslovil mil. g. prošt novomeški dr. Elbert kot dekan ob navzočnosti več gg. duhovnikov. Izvršil je g. prošt ta pomenljivi obred pred sv. mašo ter navduševal ljudi, da naj le pridno delajo za lepoto hiše božje! Po blagoslovu je sam opravil sv. mašo že v novem zidovju na nalašč zato pripravljenem, lepo ozaljšanem oltarju. Sliši se povsod, da je ljudstvo bilo jako ginjeno, da mu je močno dopadla ta slovesnost. Precej pri darovanju so pokazali, da imajo dobro voljo pomagati, in prepričani smo, da so besede g. prošta padle na rodovitna tla. Ne le, da bodo pomagali kakor dozda, ampak svojo vnemo bodo le še podvojili. Res, Bog daj, da bi še v prihodnje šlo tako lepo naprej kot dosedaj! Popoldne pa je g. prošt bla-

goslovil lično kapelico pri župnišču in lepi kip presv. Srca Jezusovega. Vsa fara je cerkvenemu dostojanstveniku hvaležna za njegov trud.

Ljubljana. — Za proslavo slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda se pripravljajo po vseh slovenskih pokrajinah. Naj tudi Dolenjska ne izostane! Na vseh slovenskih gorah in hribih, na vseh točkah, ki so vidne daleč na okolu, naj se zasvetijo 4. julija ob 9. uri zvečer naši kresovi! — Pripravljajte se povsod za manifestacijo 10. julija. Že sedaj nabirajte člane za svojo podružnico „Slovenske Straže“! — Do 22. junija je naznanjenih že 84 podružnic.

Praga. — Dne 15. maja, na binkošno nedeljo se je ustanovilo v Pragi slov. kat. akademično društvo „Dan“. Tako imajo zdaj tri vseučilišna mesta, kamor zahajajo slovenski visokošolci slov. kat. društva. Izvoljen je sledeči odbor: Predsednik tov. diplom. eksp. akad. in pravnik Josip Dular; podpredsednik in blagajnik tov. pravnik Ivan Perne; tajnik tov. pravnik A. Leskovec; knjižničar in gospodar tov. pravnik Janko Koser.

Domače novice.

Deželni predsednik g. baron Schwarz je 23. jun. dospel v naše mesto. Nastanil se je pri g. proštu. V Kapitelju ga je pozdravila vsa dekanijska duhovščina, ki je imela slučajno isti dan konferencijo. Ob 9. uri zvečer je meščanska godba vkljub slabemu vremenu svirala na čast g. predsedniku mej večerjo, katere se je vdeležilo več gg. uradnih načelnikov. G. predsednik je obiskal nekaj krajev, Žužemberk, Toplice, Pleterje, Kostanjevico. Povsod je obiskal župnike, uradne načelnike, župane. Sinoči se je vrnil v Ljubljano.

Višjesodni predsednik iz Gradca g. vitez Pittreich je 23. junija obiskal tukajšnje sodne urade.

Osebnosti. Državne železnice geometer I. razreda Moric Wanek in komisar Edmund Seifert sta premeščena v Novo mesto. Živinorejski nadzornik Rataj je z Grma prestavljen v Ljubljano.

Dopolnilna državnozborna volitev bo v novomeškem-črnomaljskem vol. okraju. Ker se je g. deželni glavar pl. Šuklje odpovedal poslanstvu v zmislu ukrepov izvršilnega odbora S. L. S., je slednja pozvala zaupnike tega okraja, naj se izjavijo radi kandidature. Dne 19. jun. so se zbrali zaupniki novomeškega okraja v Šmihelu ter so soglasno nasvetovali kandidaturo g. dež. odbornika prof. Evg. Jarca. V isti zadevi se snidejo zaupniki črnomaljskega okraja 29. junija. Kanonik Žlogar je ob kratkem povdaril zasluge g. drž. poslanca pl. Šukljeja osobito z ozirom na Dolenjsko, n. pr. dolenjsko in belokranjsko železnico, nje zvezo s Hrvaško in Dalmacijo, preložitev drž. cest čez Gorjance, proti St. Jerneju; glede vodovodov, novega mostu čez Krko itd. Ko se je šlo za splošne koristi in narodne pravice slovenskega naroda, je v zbornici vsigdar povzdigoval svoj glas. Z živahnimi živoklici zaupniki izrečejo zahvalo bivšemu drž. poslancu z željo, da kot deželni glavar zanaprej uspešno deluje v povzdigo naše domovine.

Imenovanje. C. kr. domobranski evidenčni oficijal v p., poseditelj zlatega križca za zasluge itd., g. Mihael Molé, imenovan je c. kr. nadoficijalom. (Častitamo!)

Odlikovanje. Ob posvečevanju cerkve v Prečini je prevz. knezoškof imenoval vč. g. Antona Šmidovnik duhovnim svetnikom. Zaslužnemu g. župniku iskreno čestitko. Na mnoga leta!

Poroča. Dne 20. t. m. sta se v Novem mestu poročila g. trgovec Gustav Kastner in gđc. trgovka Antonija Jager iz Ljubljane. Poročil ju je mil. g. prošt v svoji hišni kapeli.

Kres za proslavo slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda prižge dne 4. julija zvečer ob polu 9. uri na kapiteljskem marofu osobe tukajšnje tiskarne J. Krajec nasl. — V zanimivem sporedu se nahaja petje in umetniški ogenj. Pridite vsi Novomeščanje na kapiteljski breg!

Zborovanje. V torek dne 21. t. m. je imel zastop zdravstvenega okrožja za novomeški okraj svoje zborovanje v tukajšnji bolnici cesarice Elizabete. Med drugim se je jednoglasno sklenilo, obrniti se z novo prošnjo do sl. vodstva Kranjske hranilnice, naj ista nakloni omenjeni bolnici svojčas namenjeno svoto.

Šolsko leto se konča na novomeški gimnaziji v soboto dne 2. julija s slovesno službo Božjo ob 7. uri v frančiškanski cerkvi. Pismeni izpiti, katerih se je udeležilo 18 dijakov osmošolcev, so se vršili od 8. do 11. junija. Ustmena matura se začne 2. julija popoldne in se bo nadaljevala 4. in 5. julija.

Novomeško novo gimnazijsko poslopje. Dne 16. t. m. je mil. g. prošt dr. Elbert od g. finančnega ministra prejel veselo brzojavno poročilo, da je vprašanje te stavbe končno in ugodno

rešeno. Prvotno je bila za stavbo določena le svota 240.000 K. Posrečilo se je to svoto povišati na 330.000. Zidalo se bo še letos in stavbeni prostor je vsak trenutek takoj na razpolago. Prostor je pod tem pogojem v najem dan, da se mora najemnik takoj brezpogojno in brez odškodnine umakniti, ko se bo začelo zidati. Novice, razširjene večkrat po raznih listih, da se radi tega ne more letos začeti zidati, toraj ne odgovarjajo resnici. — Dne 22. t. m. je g. prošt dobil iz učnega ministerstva poročilo, da je bil zadevni akt prejšnji dan že odposlan na c. kr. dež. šolski svet v Ljubljano. — V kratkem se razpišejo gradbena dela.

Prvo sveto obhajilo sta imeli tukajšnji ljudski šoli prav slovesno na Alojzijevo, deška v samostanski, dekliška v kapiteljski cerkvi. Dečkov je bilo 42, deklic 19.

Ogenj. Dne 23. dopoldan se je videl ogenj na Trški gori. Zidanica g. Seidla je gorela, a ker je obokana, so vino rešili. Ogenj je nastal po nesreči pri razstreljevanju kamena v bližini poslopja.

Strela. Iz Kostanjevice se poroča, da je 23. junija zvečer treščilo v hišo g. Bučarja. K sreči še sin ni bil v postelji, poleg katere je strela uničila uro in srebrno veržico. Materi v drugi postelji se ni nič zgodilo. — Treščilo je tudi v Pleterski vrt.

Mestna hranilnica v Novem mestu je za vloge zvišala obresti od 4 na 4 $\frac{1}{4}$ odstotkov. — Obresti za posojila pa ni zvišala, ter ostane 5% kakor do sedaj. Opozarjamo na obširneje pojasnilo mej naznanili.

Gospodarske drobtine.

— **Ustanovni shod živinorejske zadruge za novomeško okolico** se priredi v ponedeljek dne 18. julija ob 3. popoldne v društvenem prostoru v hiši g. Jakšeta v Novem mestu. Pravila so gotova. Ustanovni shod jih mora odobriti in izvoliti člane prvega načelstva. Na to se dajo pravila takoj vpisati v zadržni register. Živinorejska zadruga se ima ustanoviti za novomeško okolico in sicer za občine Šmihel-Stopiče, Novomesto, Prečna, Št. Peter in Brusnice. V odbor bo voliti razen načelnika in tajnika, ki ima biti ob enem blagajnik, sedem članov. Vsekako je treba v odboru vnetih in dobrih živinorejcev, da bo zadruga uspešnejša delovala. Po svojih pravilih ima živinorejska zadruga pospeševati vse panoge naše živinoreje, zlasti pa reje goveje živine in prasičjoreje.

— **Govejo in prasičjo razstavo za novomeški okraj** priredi kmetijska podružnica v ponedeljek dne 19. septembra t. l. na sejmišču v Kandiji. Na to razstavo opozarjamo že danes vse tiste živinorejce, ki želijo kaj razstaviti. Vsak razstavljavec bo moral priglasiti govejo živino in prasičje pravočasno, saj do 1. sept. t. l., da zamore razstavni odbor preskrbeti potrebni prostor. Zlasti velja to za prasičje, ki jih bo razstaviti v posebnih ograjah. Razstave naj bi se udeležili vsi tisti naši živinorejci, ki imajo lepo plemeno živino na prodaj in jo želijo tudi zanaprej prodajati. V tem pogledu bo razstava podučna za vse, ki iščejo dobrih plemenih živali domače reje, ker jim bo razstava ob zadostni udeležbi najbolj pokazala, kje se dobi lepa živina in dobri prasiči na prodaj.

— **Gospodinjski tečaj v Šmihelu** se utegne otvoriti že letošnjo jesen. V tečaj se bodo sprejemale notranje gojenke, obiskovale ga bodo lahko pa tudi vnanje učenke, ki bodo iz bližnje okolice hodile k poduku, tako da bo v tem pogledu ustrezno vsem težnjam tistih starišev, ki bi radi kaj več storili za potrebno izobrazbo svojih otrok. V Šmihelu bo šola opravljena z vsem potrebnim hišnim gospodinjstvom in se imajo gojenke zlasti v zimskem tečaju poučevati v hišnem gospodinjstvu. V poletnem tečaju se bo poučevalo kmetijsko gospodinjstvo in se ima v ta namen pritegniti tudi gospodarstvo kmetijske šole na Grmu, zlasti ondotno mlekarstvo, kravjareja, perutninarstvo in vrtnarstvo, tako da bodo imele gojenke dosti prilike, izvežbati se v vseh potrebnih delih.

— **Peronospora po vinogradih** nastopa sem in tja z veliko silo. Zato je pa potrebno, da vinograde pridno škropimo. Bati se je letos vsled izvanredno vlažnega vremena, da se loti peronospora tudi zaroda.

Raznoterosti.

* **Slovanska apostola**, — zgodovinska igra, sp. Silvina Sardenko. Veliki prevrat, ki se je izvršil mej panonskimi Slovenci v 9. stoletju, je predmet tej igri, katera se bo predstavljala ob praznovanju sv. Cirila in Metoda po slovenskih odrih. Brez dvoma bo utrdila v poslušalcih narodno čuvstvanje ter ljubezen do domovine.

Loterijske številke.

GRADEC,	11. junija	5	60	89	12	85
TRST,	18. junija	55	44	53	26	74

Razglas.

118-3-3

Novi učenci se bodo v prvi razred novomeške gimnazije vpisovali v sredo 29. junija 1910 od 9. do 12. ure dopoldne. Pred 29. junijem se to lahko tudi po pošti zgodi, ako se pošljejo potrebna dokazila na c. kr. gimnazijsko ravnateljstvo v Rudolfovem. Zahteva se krstni list in obiskovalno spričevalo, v katerem mora biti izrečno povedano, da je bilo dano za vsprejem v srednjo šolo, in v katerem morajo biti redi iz verouka, učnega jezika in računstva. Sprejemni izpiti se bodo vršili v četrtek 30. junija.

C. kr. gimnazijsko ravnateljstvo.

Dražbeni oklic.

E 197/10
9

Dne 5. julija t. l. dopoldne ob 10. uri bo pri spodaj oznamljeni sodnji v izbi št. 6 dražba zemljišč vl. št. 690, 186, 187, 387, 463, k. o. Češence in vl. št. 221, 230, k. o. Herinjavas.

Nepremičninam je določena vrednost na 225 K 50 h, 252 K 48 h, 409 K 20 h, 119 K 16 h, 115 K 68 h, 153 K 10 h, 166 K 56 h.

Najmanjši ponudek znaša 150 K 33 h, 168 K 32 h, 272 K 80 h, 79 K 44 h, 77 K 12 h, 102 K 06 h, 111 K 04 h, pod tem zneskom se ne prodaje.

Dražbene pogoje, ki se s tem odobrijo, in listine, ki se tičejo nepremičnine, smejo tisti, ki žele kupiti, pregledati pri spodaj oznamljeni sodnji v izbi št. 6 med opravljenimi urami.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodnji najpozneje v dražbenem obroku pred začetkom dražbe, ker bi se sicer ne mogle razveljavljati glede nepremičnine same.

O nadaljnjih dogodkih dražbenega postopanja se obvestijo osebe, katere imajo sedaj na nepremičninah pravice ali bremena ali jih zadobe v teku dražbenega postopanja, tedaj samo z nabitkom pri sodnji, kadar niti ne stanujejo v okolišu spodaj oznamjenene sodnje niti ne imenujejo tej v sodnem okraju stanujočega pooblaščenca za vročbe.

C. kr. okrajna sodnja Rudolfovo, odd. II.,

dne 18. maja 1910.

(133)

Dražbeni oklic.

E 202/10
6

Dne 2. julija 1910 dopoldne ob 10. uri bo pri spodaj oznamljeni sodnji, v izbi št. 6 dražba zemljišč vl. št. 705 648 k. o. Češence, obstoječih iz hiše, svinjaka, vinograda in pašnikov s pritlikino vred.

Nepremičninam je določena vrednost ad vl. št. 507 na 1641 K 82 h, ad vl. št. 648 na 1187 K 10 h, pritliklini na 4 K.

Najmanjši ponudek znaša ad vl. št. 507 znesek 1097 K, ad vl. št. 648 znesek 769 K; pod tem zneskom se ne prodaje.

S tem odobrene dražbene pogoje in listine, ki se tičejo nepremičnin, smejo tisti, ki žele kupiti, pregledati pri spodaj oznamljeni sodnji, v izbi št. 5 med opravljenimi urami.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodnji najpozneje v dražbenem obroku pred začetkom dražbe, ker bi se sicer ne mogle razveljavljati glede nepremičnine same.

O nadaljnjih dogodkih dražbenega postopanja se obvestijo osebe, katere imajo sedaj na nepremičninah pravice ali bremena ali jih zadobe v teku dražbenega postopanja, tedaj samo z nabitkom pri sodnji, kadar niti ne stanujejo v okolišu spodaj oznamjenene sodnje niti ne imenujejo tej v sodnem okraju stanujočega pooblaščenca za vročbe.

C. kr. okrajno sodišče v Rudolfovem, oddelek II.,

dne 20. maja 1910.

(134)

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.

Opr. št. A30/10
20

Pri c. kr. okrajnem sodišču v Kostanjevici so po prošnji dedičev Franceta Homana iz Št. Jerneja 15 na prodaj po javni dražbi sledeče nepremičnine, za katere so se ustanovile pristavljene izklicne cene in sicer: hiša št. 15 v Št. Jerneju, pripravna za trgovino in gostilno, z gospodarskimi poslopji (23.840 K), travnika (560 K, 140 K), sadni vrt (1000 K), vrt za zelenjavo (500 K), njive (3000 K, 2200 K, 1800 K, 1800 K), vinograd s bramom, nekaj posode (689 K), vinograd (150 K), gozd (600 K), solastninske pravice (600 K).

Dražba se bo vršila dne 27. junija 1910 ob 8. uri dopoldne v Št. Jerneju. Ponudbe pod izklicno ceno se ne sprejmo.

Dražbeno izkupilo je vplačati: $\frac{1}{3}$ takoj, $\frac{1}{3}$ v pol leta, ostanek v enem letu. — Dražbene pogoje je mogoče vpogledati pri tem sodišču.

C. kr. okrajno sodišče v Kostanjevici, oddelek I.

8. junija 1910.

(132)

Meblovana soba

se odda s 1. julijem blizu Glavnega trga v Novem mestu. — Natančneje v upravnistvu Dol. Novic.

130

SODBA

izkušene
gospodinje:

Kathreiner Kneippova sladna kava je vsakdanja pijača, katere povečuje delavno moč mojega moža in mu ohranja dobro voljo. Otroci uspevajo dobro in v gospodinjstvu si precej prihranim. Vrhtega nam ta kava vsakdan čudovito tekne.

sloven. t. a.

Sabol, koprivna voda za lase.

137-6-1

priznано najbolje, edino naravno sredstvo za gojenje las, za odstranitev prhljaja, proti izpadanju las in za pospeševanje lasne rasti. — Edino pristno s tvrdko edinega izdelovatelja:

Friedr. Eiermann, Wien, Pforzheim & Basel.

Zaloga pri brivcu g. Ferd. Buk-u v Rudolfovem,
v Mramor-jevi hiši.

Prodaj radi preselitve

različno pohištvo

postelj, veliko svetilko (Hängelampe), preprogo za salon (Salon-teppich), omivalno omaro (Waschkasten), divan in drugo; star čelo (violoncello), različne muzikalije, leposlovne in znanstvene knjige.

Emil Rizzoli,

129

Rudolfovo št. 262, prvo nadstropje.

Proda se iz proste roke

(136)

vinograd v Trški gori.

Isti je na novo zasajen in skrbno obdelan. Zraven spada zidanica in vsa posoda. Nahaja se vse v najboljšem stanju. Vinograd leži v najlepši solnčni legi. — Več se izve pri lastniku Jožefu Osolnik, Novo mesto, Cerkvena ulica št. 131.

Hiša je prostovoljno na prodaj

pod ugodnimi pogoji. Je močno zidana, suha, s 4 stanovanji, skladiščem, pripravna za vsako delavnico, 15 korakov od Ljubljanske glavne ceste, s kletjo, vodovodom, vrtom, dvoriščem in drvarnicami. — Vprašanje na Ivan Petrič, št. 224, Kapiteljska ulica, Novomesto.

135-3-1

Mestna hranilnica v Novem mestu

za ktere varnost jamči mestna občina z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo, ima po šestnajstletnem obstanku

nad tri in pol milijona kron vlog, in nad 223.000 kron reserve.

To jasno dokazuje veliko zaupanje občinstva do tega zavoda. — Zaradi popolne varnosti vlagajo v njo tudi sl. sodišča sirotinski denar.

Hranilne vloge obrestujejo se po

4¹/₄ odstotkov.

Ker se pa poluletna obresti zopet obrestujejo, je obrestovanje še nekaj višje. Rentni davek plačuje hranilnica sama.

Posojila na posestva se dajo proti 5 odstot. obrestovanju.

S tri odstotki za pol leta poplača dolžnik v 36. letih ves dolg z obrestmi vred.

Za pisma in pošiljkatve zadostuje naslov:

Mestna hranilnica v Novem mestu.

138-3-1

Ivan Svetec brivec in vlasuljar, Rudolfovo, Glavni trg. (42-10-5)

Izvršuje vsa lasna dela, kite po vzorcih, priporoča svojo zalogo kit, podlag itd.; pri naročilu kit zadostuje vzorec in cena. — Kratka preveza od 9 do 12 K; poldolga 7 do 8 K; dolga 3-60 do 5 K, sive in svetle; rumena 20% dražje. Pošiljatev diskretna po povzetju.

Priporočam še specialitete: Original Bayrum, Amerikanski Haarpetrol proti izpadanju las in prhut. Priznalna pisma na razpolago. Colonjska voda za masiranje lica proti grbančenju kože in proti lišajem 1 stekl. 50 vin. Nusioli barvilo za lase in brade, zdravniško preiskani. Mila in dišave po nizki ceni uz to priporočam svoj brivski higienični salon v nadaljno naklonjenost.

Kupujem mešane in rezane lase.

Hiša v dva konca

127-3-2

zidana, četrt ure od Toplic, na lepi legi, dve kleti, živinski hlev pod hišo, vse v prav dobrem stanu, nekoliko vrta z drevjem zasajenega, tri parcele njiv in eno parcelo lepega smrekovega gozda proda prostovoljno po nizki ceni Martin Senica iz Sela št. 5 pri Toplicah. Kdor misli kupiti, izve kupno ceno ravno tam.

Domače podjetje!

Parna opekarna

v Žabji vasi pri Novem mestu

oddaja zarezano in prešano strešno opeko izbornega letošnjega izdelka z triletno garancijo.

Opeka tudi navzgor popolnoma zapira, ima pripravo za privezati, tako da je popolnoma varna proti nevihtam. Najcenejše in najtrpežnejše kritje streh!

116-3-3

Breitenau - Zalog parna opekarna

naznanja, da je prodala vso zalogo zarezanega strešnika-zakrivača (Falzziegel) v številu 102.000 komadov in ne more za takoj te vrste opeke več oddati. S 1. julijem prične pa zopet s prodajo iste vrste opeke, katera bode do takrat zgotovljena. Vsi oni, kateri želijo dobiti zarežani strešnik-zakrivač (Falzziegel) I. vrste, blagovolijo naj se zgledati pri podpisanem oskrbništvu, da se omogoči po 1. juliju neovirana oddaja te vrste opeke. Čas, kedaj se bode pričelo s prodajo zarezanega strešnika-zakrivača (Falzziegel) I. vrste, se bode naznanilo pravočasno v Dol. Novicah. Vse druge vrste opeka je sedaj še v zalogi ter se jo lahko dobi vsaki čas.

113-3-3

Oskrbništvo graščine Breitenau-Zalog pri Rudolfovem.

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu si usojam uljudno naznaniti, da sem se s 1. junijem iz Kandije preselil in da izvršujem od sedaj naprej svoj

fotografski obrt

v Novem mestu v nekdanji Vertačičevi hiši, Križatijska ulica, zraven glavnega trga. — Fotografiral bodem v vsem zahtevam fotografičnega atelijeja ustrezajočem ter v vsakem času zelo ugodnem prostoru.

Da postrežem slavnemu občinstvu z popolnoma modernimi slikami, fotografiral bodem lahko z umetno svetlobo. Slike izvršujem na raznih modernih papirjih raznih barv, v vsakovrstnih oblikah od najmanjšega formata do naravne velikosti.

Reprodukcije, koloracije in vsa v to stroko spadajoča dela.

Za mnogobrojni naklonjeni obisk se priporoča

s spoštovanjem

126-3-2

H. Dolenc.

Lepo posestvo na prodaj.

Na Spodnjem Štajerskem 2 minute od kolodvora, do farne cerkve in štirirazredne ljudske šole je 4 minute. Hiša je zidana, z opeko krita, v dobrem stanu, hlevi so tudi zidani, obokani ter z opeko kriti in ravno ob okrajni cesti. Njive in travniki so rodovitni, brez kamnja, v ravnini in ob cesti; hosta je lepa, dorastena, les za sekanje je bukov in hrastov, dobra pitna voda blizu hiše. Proda se zavoljo starosti pod zelo ugodnimi pogoji ter po ceni. Prevzame se lahko nekaj posojila Kamniške hranilnice. — Natančno se izve pri Josipu Božič, posestniku in krčmarju v Stopah p. Sevnica.

115-3-3

Mesnica

obstoječa že nad 50 let, ki se nahaja na Glavnem trgu v Novem mestu, se odda s 1. julijem. — Natančneje pri Jak. Pauciču.

128-0-2

Ivan Kuntara, : tapetnik in dekoratnik : v Šmihelu pri Rudolfovem

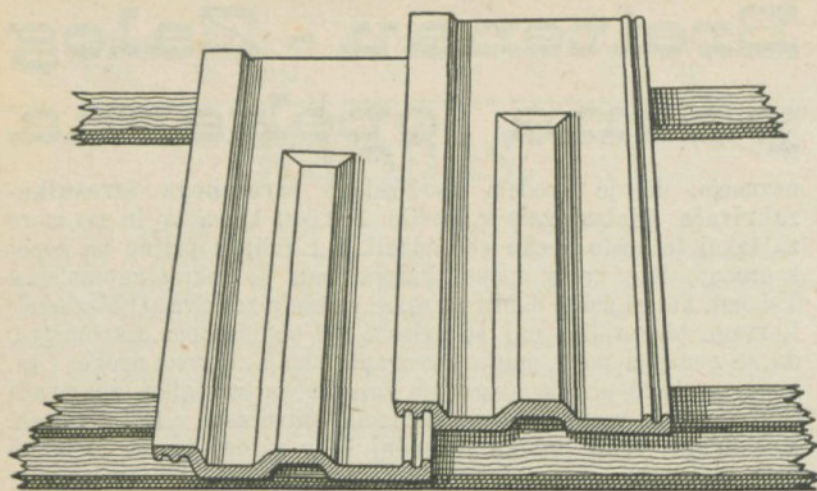
se priporoča slavnemu občinstvu in gg. graščakom okolice v izvršitev vsakovrstnega v stroko spadajočega dela in sobnega tapetovanja. ☞ Za naročilo zadostuje dopisnica. (78-9-6)

Dve na novo zidani hiši

z zraven pripadajočimi zelenjavnimi vrta kakor tudi 114-3-3

stavbene parcele

v Kandiji se takoj prodajo. — Več pri lastniku Josip Olivo.

F.P. Vidic & Komp. Ljubljana

tovarna zarezanih strešnikov

ponudi vsako poljubno množino

patent. dvojno zarezani
(22-24-10) **strešnik - zakrivač**

s poševno obvezo in priveznim nastavkom „sistem Marzola“.

Brez odprtin navzgor! Streha popolnoma varna pred nevihtami.

Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanjosti.

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis.

Svoji k svojim!

Popolnoma varno naložen denar

Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okolico

reg. zadruga z neomejeno zavezo

v lastnem domu v Kandiji

sprejema hranilne vloge od vsacega, če je njen ud ali ne, ter obrestuje po

$4\frac{1}{2}\%$ (7-0-11)

na leto brez odbitka rentnega davka, katerega sama iz svojega plačuje.

Imam 350 hl izvrstnega (40-12-9)

istrskega vina

bela in črne vrste, kakor tudi istrski konjak po nizki ceni. Vsled nizke cene pošiljam samo od 2001 naprej in proti povzetju. V dveh mesecih prazne posode nazaj. Uzorce na zahtevo brezplačno.

Ana M. Pujman, posestnica v Vodnjanu (Dignano) Istria.

Vsakovrstne slamnike

priporoča trgovcem in slavnemu občinstvu 112-7-3

Franc Cerar, tovarna slamnikov,

Stob, pošta Domžale.

Cene primerne, postrežba točna, na zahtevo cenik poštne prosto.

Svoji k svojim!

Emil Longo, opekarnar

na Malencah pri Kostanjevici

priporoča svojo bogato zalogo strešne opeke in žlebnikov stare vrste in opeke za zidanje, oboke itd. vsem onim, ki imajo svoje strehe še krite z opeko stare vrste. Opeka se dobi vsaki čas in v vsakem številu.

121-3-2

Hiša s prodajalno

na najlepšem prostoru z vrtom, na križanju treh cest, je takoj na prodaj.

Kje, pove uredništvo „Dol. Novic“.

93-6-4

Posestvo na prodaj.

Poslopje v dobrem stanu, na ravnem, četrt ure od železniške postaje Št. Janž. Posetvje za 40 mernikov (vse obsejano), 3 lepi travniki, 8 johov lepe hoste. Proda se radi smrti gospodarjeve. Cena 22.000 kron. Plačilni pogoji ugodni. — Več se izve pri Alojziju Knez, Trata, pošta Tržišče (Dolenjsko).

125-2-2

KEIL-ov LAK

najboljši lak za tla iz mehkega lesa.

Keil-ova bela prevlaka (glazura) za umivalne mize 90 vin.
Keil-ova pasta za čevlje po 30 vin.
Keil-ov lak za zlatenje okvirjev 40 vin.

Keil-ovo leščilo za pode 90 vin.
Keil-ov lak za klobuke v različnih barvah.

ima vedno v zalogi trdka

Novo mesto: J. Picek.
Črnomelj: Anton Zure.
Idrija: Val. Lapajne.
Kamnik: Ed. Hajek.
Kočevje: Franz Loy.
Kranj: Franc Dolenc.

Ljubljana: Leskovic & Meden.
Postojna: Anton Ditrich.
Škofja Loka: M. Žigon.
Zagorje: Rih. E. Mihelčič.
Radovljica: Oto Homann.
(75-6-6)